

4. Gartner Says Apple and Samsung Extended Their Lead as Top Semiconductor Customers in 2020. URL: <https://www.helpnetsecurity.com/2021/02/18/data-center-market-2025/>

Новіченко Л. С.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аудиту та підприємництва;*

Щирська О. В.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аудиту та підприємництва;*

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

Зважаючи на мінливість економічного середовища, важливим постає питання упередження кризового стану підприємства, в тому числі, за рахунок якості управління та якості інформаційного забезпечення. Своєчасне реагування на зміни зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на процеси господарювання, правильне застосування інструментарію антикризового управління, чіткий аналіз результатів впровадження окремих заходів на практиці надає впевненість у стабільності та можливості майбутнього розвитку суб'єкта господарювання.

Сьогоднішні умови господарювання більшості підприємств країни не дозволяють ефективно управляти їх фінансово-господарською діяльністю лише на основі раніше накопиченого досвіду та традиційних методів фінансового менеджменту. В сучасних умовах господарювання для будь-якого підприємства головним є вирішення проблеми забезпечення його фінансово-економічної безпеки [1].

Прийняття виважених оперативних та стратегічних рішень в системі управління обумовлює рівень економічної безпеки бізнесу. Велика кількість провідних вітчизняних та зарубіжних фахівців-практиків і науковців приділяли увагу даному питанню, зокрема В.Г. Алькема, О.В. Ареф'єва, Ю.В. Бабанова, В.А. Богомолів, З.М. Борисенко, З.С. Варналій, Т.Г. Васильців, В.М. Геєць, С.О. Грунін, Л.І. Донець, З.Б. Живко, О.І. Захаров, С.Ф. Покропивний, Т.М. Іванюта, М.О. Кизим, О.А. Кириченко, О.С. Кириченко, А.В. Кірієнко, Т.С. Клебанова, Г.В. Козаченко, В.В. Крутов, С.М. Лаптев, Н.М. Літвін, Ю.Г. Лисенко, І.П. Мігус, В.І. Мунтіян, А.В. Нікітіна, І.П. Отенко, І.Л. Петрова, В.В. Рокоча, В.В. Токар, В.С. Сідак, І.І. Циглик та інші.

В працях зазначених авторів проблеми управління економічною безпекою підприємств розглядаються за складовими елементами та в загалом, але кожен автор має власні підходи до виокремлення пріоритетних параметрів на які слід зважати в процесі її оцінки.

На сьогоднішній день управління інформаційними процесами недосконале на етапах збору, контролю, формування, аналізу та організації просування інформації до уповноважених, приймати рішення, посадових осіб.

Досліджуючи досвід роботи підприємств Європи визначено, що лише комплексний підхід до питань організації та методики економічної безпеки дає ефективне зниження ризиків господарювання. До необхідного комплексного підходу до забезпечення економічної безпеки підприємства входять:

- формування системи узгодження інтересів підприємців усередині асоціації;
- розроблення та впровадження механізмів самоорганізації суб'єктів підприємництва, що спрямовані на організацію колективного захисту і забезпечення їхньої безпеки;
- координація діяльності підприємців;
- постійне відстеження ситуацій, які можуть призвести до порушення економічної безпеки суб'єктів підприємництва [2, с. 12].

На нашу думку, для забезпечення якісного існування бізнесу необхідно систематизувати складові процесу управління ризиками та методи управління ними. На сьогоднішній день управління підприємством здійснюється за «програмним» або «програмно-адаптивним» методом, що апріорі призводить до кризи та в решті решт до краху бізнесу. «Програмний» метод передбачає роботу за заздалегідь визначеною програмою (стратегічним планом розвитку), яка не може якісно спрогнозувати та визначити навіть половину факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, але в програмі (плані розвитку) чітко визначені параметри – контрольні крапки, яких слід дотримуватись.

Проблематика застосування даного методу полягає в тому, що параметри контролю були визначені при плануванні і на момент виникнення певних обставин впливу зовнішнього середовища не вкажуть на загрозу відхилення. Наприклад: сплановано приріст прибутковості підприємства на 5-10%, що і відбувається, але не враховується рівень інфляції, збільшення оплати праці, ймовірність застарівання технологій виробництва тощо.

«Програмно-адаптивний» метод покликаний «підлаштовуватись» під фактори впливу зовнішнього середовища, корегуючи в процесі окремі параметри діяльності та контролю. Але головна проблема застосування даного методу полягає в тому, що факт відхилення вже відбувається і кардинально вплинути на відхилення немає можливості, в даному випадку ми лише корегуємо і діємо за обставинами а не на випередження.

Для вирішення даної проблеми в роботі системи управління з метою убезпечення економічних ризиків перспективного планування доречно застосовувати метод «предиктор-корректор». Схема предиктор-корректор застосовується у обчислювальній математиці, але може бути «умовноадаптована» для системи управління підприємством, полягає у розв'язанні алгоритмів різноманітних числових задач у два етапи. Першим кроком (предиктор) обчислюється доволі наближене до визначених параметрів значення, другим

кроком за допомогою інших методів наближення до визначених параметрів уточнюється.

Головна ідея застосування методу "предиктор – корректор" полягає в масштабному глобалізованому підході до процесу господарювання, а саме. На кожному відрізку часу $[t^n, t^{n+1}]$ задача розв'язується у два прийоми: спочатку по схемі першого порядку апроксимації, із значним запасом стійкості, знаходиться рішення в момент часу $t^{n+1/2} = t^n + \tau/2$ предиктор. Після чого, на другому етапі дане рівняння розкладається по схемі вищого порядку апроксимації. Ідея застосування таких методів наближена до побудови методів типу Рунге – Кутти [3].

Для економічної безпеки підприємства характерна сукупність якісних і кількісних показників, найважливішим серед яких є рівень економічної безпеки. Рівень економічної безпеки підприємства – це оцінка стану використання корпоративних ресурсів за критеріями рівня економічної безпеки підприємства. Для досягнення її найбільш високого рівня підприємство повинно провести роботу із забезпечення максимальної безпеки основних функціональних складників своєї роботи [4].

На практиці в системі управління економічною безпекою окремого суб'єкта господарювання, доречно розглядати бізнес як складову економічного простору що здійснює діяльність в симбіозі із зовнішнім середовищем, охоплюючи перспективи та ймовірні ризики впливу непередбачуваних факторів. При розробці ефективної системи управління економічною безпекою необхідно прописувати сценарій розвитку бізнесу для своєчасного якісного контролю, аналізу та можливості оперативної зміни вектору господарювання на нові технологічні розробки, інновації та запити споживчих ринків.

Список використаних джерел:

1. Орлик О. В. Концепція забезпечення фінансової складової економічної безпеки підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2016. № 1. С. 160-168.
2. Приходько В.П. Управління економічною безпекою підприємства. *Економіка та держава*. 2013. № 10. С. 10–12. URL:
3. Лобанов А.И., Петров И.Б. Численные методы решения уравнений в частных производных. URL:
<https://intuit.ru/studies/courses/1170/213/lecture/5503?page=6>
4. Кургузенкова Л.А. Економічна безпека підприємства: сутність та чинники формування її відповідного рівня. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 2(02). С. 29–33.